

Hububatçılar yıla sipariş ve üretim artışıyla başladı

Mehmet Hanifi GÜLEL
mehmet.gulel@dunya.com

Gıda sektörü 2025 yılına sipariş ve üretim artışıyla başladı. Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörü, 2024 yılının aralık ayında 1 milyar 138 milyon dolar ile yıl içindeki en yüksek ihracatını gerçekleştirdi. **İstanbul Sanayi Odası'nın** verilerine göre sektördeki yeni iş hacminin aralık ayında güçlü şekilde yükseldiğini ve gıda sektöründe yeni siparişlerde olduğu gibi üretim tarafında da artış olduğunu gösterdiğini kaydeden TİM Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Kurulu Başkanı Ahmet Tiryakioğlu, "Hem talep hem de tedarik süreçlerindeki bu hareketliliği dengeli bir şekilde yönetmeye çalışıyoruz. Belirli ürün gruplarındaki fiyatlamalar üzerinde, bölgemizdeki devam eden savaşların da önemli bir etkisi var. Yurt içi ve yurt dışında firmalarımızı ilgilendiren tüm gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Öte yandan, bu olumlu verilerle birlikte, girdi maliyetlerindeki en yüksek artışın da yine gıda imalatında olduğu görülmüyor" dedi.

"Gıda fiyatlarında iyileşme 2025'te görünümlü olacak"

Bisküvi, buğday unu, makarna, bitkisel yağlar ile gıda sektöründe en çok talep edilen ürünler arasında olmak üzere temel gıda ürünlerini kapsayan hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektöründe 2024 yılını 11,9 milyar dolar seviyesinde ihracat yaparak geride bıraktıklarını aktaran Tiryakioğlu, sektörlerinin Türkiye bitkisel ürün ihracatının yarısını yakınına gerçekleştirdiğini ve en fazla ihracat yapılan ülkelerin ise sırasıyla Irak, ABD ve Suriye olduğunu bildirdi.

"Dengeli bir ticaret stratejisi yürütülüyor"

Karadeniz ülkelerinin dünya tahıl üretiminin merkezi haline geldiğini ve jeopolitik olarak büyük önem taşıyan Türkiye'nin tahıl ticaretine yön veren birkaç ülkeden biri olma özelliğini koruduğunu dilettiren Tiryakioğlu, "Savaş öncesinde neredeyse bizim iki katımız kadar buğday üreten Ukrayna'nın bu yılki üretimini 22 milyon tonla Türkiye'ye yakın seviyelerde. Diğer tarafta 90 milyon tonun üzerinde buğday üreten Rus-

ya, sadece son 4 ayda 20 milyon tonun üzerinde buğday ihracatı ederek bir rekor kırdı. Rusya şu sıralar Baltık Denizi limanlarını genişletmeye çalışıyor ve tarımda süper güç olma hedefiyle, 2030 yılına kadar tahıl ihracatını yüzde 50 daha artırmayı planlıyor. Yüksek yağlılara bağlı olarak buğday rekoltesinde artış bekleyen Irak ise gelecek yıl buğday alım fiyatlarını aşağı çekmeye hazırlanıyor" diye konuştu.

Tüm bu gelişmelerin ortasında Türkiye'nin tahıl ticaretinde gerek uluslararası fiyatlardaki istikrarı gerekse tedarik zincirlerindeki sürekliliği gözetim dengeli bir ticari strateji yürüttüğüne vurgu yapan Tiryakioğlu,

"Şu anki temel önceliklerimizden biri yurt içi üretim olmalı. TÜİK'e göre 2024 yılı tahıl ürünleri üretiminde önceki yıla göre kısmi bir düşüş olabilir. Bu yılki göstergeler buğday üretiminde yüzde 5'in, arpada ise yüzde 10'un üzerinde düşüş olacağına işaret ediyor. Gelecek yıla ilişkin hububat ekimi ise şimdilik kurak bir süreçte ilerliyor" açıklamasını yaptı.

"Gıda fiyatları 5 yılın en düşük seviyesine gelebilir"

Geçen yılın genelinde yüksek faiz ortamındaki dalgalanma, temel bir ihtiyaç olarak gıdaya olan talebi etkilemediğini ifade eden Tiryakioğlu, girdi fiyatlarında en yüksek maliyetin gıda sektöründe olduğu için gıda ürünleri fiyatlarındaki artış hızının arzu edilen ölçüde yavaşlamadığını belirtti. Fakat dünyadaki petrol bolluğuna bağlı olarak, enerji fiyatlarında bir iyileşme söz konusu olduğunu da aktaran Tiryakioğlu, "Dünya Bankası'nın raporunda bu durumun 2025'te küresel gıda fiyatlarını son 5 yılın en düşük seviyesine geri çekeceğine işaret ediyor" dedi.

"Suriye ile yeni süreç birçok işletmeyi canlandıracak"

Güneydoğu Anadolu'da Bölgesi'nin 2024 yılında hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörünün toplam ihracatını yüzde 29,5'ini gerçekleştirdiğini ve 3,4 milyar doların üzerinde kapattıklarını kaydeden Güneydoğu Anadolu Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Celal Kadooğlu, hububat alanında Türkiye'nin en fazla ihracatı yapan bölge olarak ülkemizin toplam makarna ihracatından yüzde 65'e, ayçiçek yağı ihracatından yüzde 57'ye yakın pay aldıklarını aktardı.

Geçen yılı 11,9 milyar dolar ihracatla kapatan hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörü, yıla sipariş ve üretim artışıyla başladı. TİM Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Kurulu Başkanı Ahmet Tiryakioğlu, **İstanbul Sanayi Odası'nın** verilerine göre sektördeki yeni iş hacminin aralık ayında güçlü şekilde yükseldiğini, gıda sektöründe yeni siparişlerde olduğu gibi üretim tarafında da artış olduğunu gösterdiğini söyledi.

"Suriye'ye daha fazla gıda sunmak istiyoruz"

Yeni yılda, bölgelerinin 2024 yılı hububat ihracatında yüzde 8,2'lik payı ile ikinci sırada yer alan Suriye'de yaşanan gelişmeler çok etkili olacağını belirten Kadooğlu, 2024'te küresel ekonomideki durgunluğa bağlı olarak talep tarafında gözlenen düşüş eğilimi, Suriye ile yapılan ticarete yansımada olduğunu kaydetti. Bölgenin 12 aylık süreçte Suriye'ye yapılan hububat ihracatında yüzde 13,9'luk artışla 282,9 milyon dolara ulaştığını bildiren Kadooğlu, sunulanı kaydetti: "Türkiye genelindeki 517,5 milyon dolarlık ihracatı içinde yüzde 54,6'ya denk gelen bu oran, Suriye'nin bölgemiz için ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Gıda arz güvenliği noktasında imkanlarımızı Suriye'ye daha fazla sunmak istiyoruz. Bu yeni süreçte sektörde faaliyet gösteren birçok işletmenin canlanmasında önemli rol oynayacak."

"Yeni teşvik ve destekler verimliliği artırır"

Geçen yılın sonbaharında bölgelerinde yağışlarda gözlenen azalmaya bağlı olarak hububat ekimlerinde aksamaların yaşandığını ve bu durumun üreticilerin tarımsal verimliliği yönelik endişelerini artırdığını dikkat çeke Kadooğlu, "Hububat ekimlerini olumsuz etkileyen kuraklık, yeni yılın mahsulüne dair soru işaretleri doğuruyor. Küresel iklim değişikliğine bağlı sorunların çözümünde çiftçiye yönelik yeni destekler, bugüne kadar yapılan yatırımların verimliliğine de katkı sağlayacak" açıklamasında bulundu.

AVRUPA'DA KARIŞIK PERFORMANS

İhracat ikliminde ılımlı iyileşme

▲ Türkiye'nin imalat sektörü ihracat iklimi endeksi aralıkta 50,9'a yükselerek ılımlı iyileşme kaydetti. En güçlü üretim artışı Suudi Arabistan'da gerçekleşirken, Avrupa ekonomilerinin karışık performansı dikkati çekti.

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen ISO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Aralık 2024 sonuçları açıklandı.

Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Kasımda 50,6 olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, aralıkta 50,9'a yükseldi.

Geçen yılın son ayındaki pozitif rakamla birlikte ihracat pazarlarındaki talep koşulları yılın tamamında iyileşme sergilemiş oldu. Aralıktaki iyileşme ılımlı olmakla

birlikte kasım ayına göre daha belirgin düzeyde gerçekleşti.

Aralık ayında PMI anketi kapsamında takip edilen tüm ülkeler içerisinde en hızlı ekonomik büyüme oranları Orta Doğu'da gözlemlendi. En güçlü üretim artışının yaşandığı Suudi Arabistan'ın hemen ardından, genişleme hızının sekiz aylık zirveye ulaştığı Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ikinci sırada yer aldı.

ABD'de keskin artış

ABD'de ekonomik aktivite keskin şekilde arttı. Kuveyt'te üretim hızlı bir şekilde artarken, Katar'daki artış nispeten ılımlı düzeyde gerçekleşti. Mısır ve Lübnan'da ise ekonomik aktivite

daralma gösterdi. Bu altı ekonominin toplamı Türkiye'nin imalat sanayi ihracatının yaklaşık yüzde 7'sini oluşturuyor.

İmalat sektörünün ihracat pazarındaki payı yüzde 6 olan ABD'de ise ekonomik aktivite aralıkta keskin bir artış kaydetti. Bu ülkede büyüme üst üste üçüncü ay ivme kazanarak Nisan 2022'den bu yana en yüksek hıza ulaştı.

Avrupa ekonomilerinde ise daha karmaşık bir performans dikkati çekti. İngiltere, İspanya,

İrlanda, Yunanistan, Kazakistan ve Rusya'da büyüme kaydedilirken, İspanya ve Yunanistan'da genişleme yılın son ayında hız kazandı.

Buna karşılık Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Romanya, Avusturya, Polonya ve Çekya'nın üretim hacimlerinde düşüş gözlemlendi. Aralık ayında PMI verilerinin açıklandığı ülkeler içerisinde imalat sanayi üretiminin en sert daraldığı ülke ise Avusturya oldu.